

Ключевые слова: лингвистическая компетентность, будущий учитель украинского языка, лингвистическая терминология, констатирующий эксперимент.

Ruskulis L. Level of Formation of Linguistic Competence of the Future Teacher of Ukrainian Language: Ascertaining Experiment

The article analyzes the necessity and the peculiarity of conducting an ascertaining experiment in order to determine the level of formation of the linguistic competence of the future teacher of the Ukrainian language. The author identified the purpose of the experiment, which included: to control and evaluate the level of formation of the linguistic competence of the future teacher of the Ukrainian language; to find out the reasons of the poor level of formation of phonetic, lexical and semantic, grammatical and spelling competence by graduates; to develop an experimental program of training, based on which the selection of effective forms, methods and techniques, means of training. The proposed tasks for the experiment took into account that students mastered the linguistic disciplines which are envisaged by the standard of the specialty and the curriculum; these tasks contains the skills to independently study the material; acquainted with the system of mixed education in higher education; got the necessary practical skills and skills during the course of practical training. The development of experimental teaching envisaged the establishment of the level of formation of the linguistic competence of the future teacher of the Ukrainian language at the final stage, which was aimed at: a) analyze the features of the selection of forms of study in higher education, the system of traditional and innovative methods and means; b) to determine the level of assimilation of the theoretical volume of linguistic disciplines, which were acquired by a student; c) check the formation of practical skills and abilities; d) to find out the level of knowledge of linguistic terminology and its use in its own speech on the basis of writing an essay.

Key words: linguistic competence, future teacher of Ukrainian language, linguistic terminology, ascertaining experiment.

Стаття надійшла до редакції 26.03.2018 р.

Прийнято до друку 25.04.2018 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Хриков Є. М.

УДК [008: 811] : 378: 005.92: [003.35:316.3]

О. М. Семенов

**ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ
МАЙБУТНІХ ДОКУМЕНТОЗНАВЦІВ
НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ**

Культура розумової праці, етична культура, культура академічного письма і комунікації, академічної інформатики, академічного менеджменту, академічна чесність, соціальна і моральна відповідальність за процес і результати дослідження [7] вкрай важливі в освітньому просторі університету. Ідеться про складники академічної культури, що є

необхідним критерієм оцінювання якості освітньої підготовки майбутніх фахівців, у тому числі документознавців-аналітиків інформаційних служб, інспекторів з контролю за виконанням доручень; педагогів професійного навчання з документознавства.

Необхідність висококомпетентних фахівців, здатних здійснювати науковий аналіз, оцінку, синтез інформації поряд із функціями збору, обробки, збереження та пошуку інформації, зумовлена актуалізацією в останні десятиріччя документознавства як одного із перспективних напрямів знань щодо систем документно-інформаційних комунікацій в усіх галузях господарства і функціонування сфери державного управління. Значною мірою розгляд академічної культури майбутніх документознавців актуалізовано потребами МОН України розробити освітньо-наукову програму спеціальності 015 «Професійна освіта», спеціалізація 015.05 Документознавство за освітнім рівнем доктора філософії PhD.

В освітньо-кваліфікаційній характеристиці майбутніх документознавців, докторів філософії окреслюємо зокрема, важливість таких компетентностей, як розв'язувати комплексні проблеми професійної та дослідницької інноваційної діяльності, зокрема, володіння методами аналізу й оцінки документообігу, технологіями збирання й обробки інформаційних потоків, методикою створення і використання інформаційних ресурсів, управління інформацією в документно-інформаційних системах, організаційною та управлінською культурою та ін. Формування академічної культури майбутніх документознавців в освітньому просторі аспірантури університету розглядаємо як багатовимірний, поетапний процес якісних змін психологічної сфери особистостей, що відбувається з урахуванням основних положень теорії діяльності, міжкультурної комунікації; концепції неперервної педагогічної освіти, інноваційних підходів, загальнодидактичних і специфічних принципів.

Науковці вивчають зарубіжний та вітчизняний досвід підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації (В. Луговий, О. Сухомлинська, Ж. Таланова та ін.), освітні аспекти академічної культури (Т. Добко, О. Єрохіна, В. Ромакін, Г. Хоружий та ін.), досліджують тенденції документознавства (В. Бездрабко, Л. Дубровіна Ю. Палеха, Г. Швецова-Водка та ін.), працюють над укладанням концепції національного документного менеджменту (Н. Кушнарченко, М. Слободяник та ін.), аналізують актуальні проблеми формування професійної компетентності майбутніх документознавців (О. Сивак та ін.).

У межах статті окреслимо змістове наповнення спецкурсу, спрямованого на формування академічної культури майбутніх документознавців за освітньо-науковим рівнем доктора філософії 015 «Професійна освіта», спеціалізація 015.05 Документознавство.

Провівши ретельний аналіз наукових джерел і навчальних планів, М. Слободяник [4] доводить, що підготовка фахівців з документознавства в рамках, зокрема, спеціальності «документознавство та інформаційна діяльність» в Україні здійснюється з 1994–1995 рр., а стандарт освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, у якому виділено загальнонауковий; документознавчо-архівний; інформаційно-

аналітичний; комп'ютерно-технологічний; управлінський основних блоків дисциплін, прийнятий у 2004 р.

Натепер, як показує аналіз наукових джерел і сайтів закладів вищої освіти, підготовка документознавця здійснюється в Харківській державній академії культури (кваліфікація - документознавець-менеджер інформаційних систем, органів державного управління, архівних установ), у Національному університеті «Львівська політехніка» (м. Львів), у Київському національному університеті культури і мистецтв, Національному авіаційному університеті (кваліфікація - магістр документознавства та науковий співробітник у галузі інформаційної аналітики) та ін. Готують документознавців і в аспірантурі за спеціальністю 27.00.02 – документознавство, архівознавство в Українському науково-дослідному інституті архівної справи та документознавства, Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв України, при Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського.

Соціальний запит розширює спектр фахових завдань, тому з 2015 року, наприклад, у ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» вже здійснюється підготовка фахівців за спеціальністю 015 «Професійна освіта (Документознавство)» на освітніх ступенях: бакалавр (кваліфікація – педагог професійного навчання з документознавства, документознавець) і магістр (кваліфікація – викладач ВНЗ з документознавства, документознавець), магістр наук (кваліфікація – магістр наук з документознавства, документознавець). Професійно орієнтовані блоки дисциплін дозволяють окреслити важливість для майбутніх документознавців знань законодавчих і нормативних документів у сфері освіти, про історію і сучасні тенденції розвитку документознавства, організацію професійної діяльності у сфері документознавства; про систему документальної комунікації та науково-технічної інформації; принципи організації інформаційних систем; архівної справи; загальнопрофесійних та спеціальних знань, умінь і навичок, які забезпечують ефективність здійснення професійної діяльності в галузі інформаційної аналітики та документознавства: оцінювати соціально значущі документи і проводити їх експертизу, розробляти і впроваджувати технологічні процеси роботи з документацією та інформацією; інструментальним компетентностям, зокрема здатності до усної та писемної комунікації, виконувати різні види діяльності з документним текстом.

Натепер у закладах вищої освіти триває розроблення освітньо-наукових програм спеціальності 015 «Професійна освіта», спеціалізація 015.05 Документознавство за освітнім ступенем доктор філософії PhD.

Звернемося до Національної рамки кваліфікацій [3]. В освітньо-науковій програмі підготовки доктора філософії дослідницьку увагу привертають такі компетентності, як розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку; загальнонаукові компетентності, спрямовані на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; набуття універсальних навичок

дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською та англійською мовами, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, в організації та проведенні навчальних занять, управлінні науковими проектами та/або складанні пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

На виконання завдань освітньо-професійної програми «працює» кожна навчальна дисципліна. У межах статті з метою формування академічної культури майбутніх документознавців, майбутніх викладачів з документознавства зупинимося на міждисциплінарному навчальному курсі «Академічна культура дослідника: європейський та національний досвід».

Мета курсу – формування системи знань з питань національних та європейських практик академічної етики як основи сталого розвитку університету; академічного наставництва, культури академічної комунікації, формування мовнокомунікативної компетентності академічного лідера, зокрема системи когнітивно-дискурсивних умінь операційної обробки і моделювання академічних текстів різних жанрів, у тому числі засобами цифрових технологій; готовності здійснювати ефективне діалогове спілкування, зокрема, у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища на основі суб'єкт-суб'єктних відносин. Курс укладено на основі положень таких підходів, як системно-суб'єктний, аксіологічний, андрагогічний, акмеологічний, праксеологічний, текстово-жанровий, когнітивно-візуальний, наративно-цифровий. Ураховано і взаємозв'язки з навчальними дисциплінами: «Лінгвістичні аспекти документування», «Документаційне забезпечення професійного дискурсу», «Лінгвістичне моделювання ділової комунікації», «Лінгвістичний аналіз документного тексту».

Окреслимо результати навчання за курсом: аспірант має оволодіти *знаннями* специфіки прояву аксіологічного, мотиваційно-етичного, наративно-цифрового, мовнокомунікативного, праксеологічного, поведінково-інтерактивного компонентів академічної культури дослідника у закладах вищої освіти України і різних країн Європи, особливостей прояву таких підходів у професійній діяльності документознавця, як системно-суб'єктний, аксіологічний, андрагогічний, акмеологічний, праксеологічний, текстово-жанровий, когнітивно-візуальний, наративно-цифровий; особливостей лінгвокультурологічного, когнітивного, креативно-технологічного аспектів формування академічної етики, культури академічної комунікації.

До результатів опанування курсу віднесено *уміння* виконувати операційну обробку і моделювання академічних текстів різних жанрів, у тому числі засобами цифрових технологій; розробляти освітні проекти засобами цифрових технологій; здійснювати ефективне діалогове спілкування у процесі презентації матеріалів та результатів дослідження, зокрема, в межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища на основі суб'єкт-суб'єктних відносин.

Прокоментуємо окремі теми. Зокрема, тему «Академічна культура й етика у вищій освіті: європейський, національний та інституційний виміри» розглядаємо через такі питання: проблеми наукової

добросчесності в науковому середовищі; морально-етичні цінності дослідника: професійний обов'язок, соціальна відповідальність, академічна честь, повага до іншої людини; етичні принципи педагога-дослідника у здійсненні академічної комунікації на суб'єкт-суб'єктній, гуманістичній основі; академічні кодекси цінностей.

Розгляд лінгвокультурологічного аспекту академічної культури скеровуємо на такі питання, як документна лінгвістика, наукова мовна культура – складова академічної культури; текстово-жанровий підхід до формування академічної культури; архітектоніка текстів різних жанрів наукового дискурсу; комунікативні стратегії й тактики (засоби когезії і когерентності; аргументація та персуазивність (переконливість)); візуальна риторика в усній та писемній комунікації; неориторика та науковий діалог; фахова варіативність засобів аргументації, мовна особистість документознавця.

На заняттях керуємося визначеннями документа, які пропонують стандарти спеціальності (є результатом цілеспрямованої діяльності, що відбувається у межах колективної дії та утворює функціональну підсистему ДКС [1, с. 12], а також науковці Г. Швецова-Водка (матеріальний об'єкт, що являє собою будь-який запис інформації, виконаний будь-яким розробленим людиною способом: словесно-писемним, образотворчо-графічним, живописним, нотним, картографічним; записом інформації, призначеним для зчитування ЕОМ, записом звуку чи зображень, що рухаються [6]) та Н. Кушнарєнко (двостороння одиниця – поєднання матеріального об'єкта з інформацією, закріпленою винайденим людиною способом [2]). Елементи документної лінгвістики дозволяють вивчати особливості, закономірності й нормативність вербальної та невербальної репрезентації документної інформації.

Тему «Праксеологічний та поведінково-інтерактивний компоненти академічної культури» з'ясовуємо в таких питаннях: культура навчання в університеті; уміння і навички, що ґрунтуються на критичному мисленні; комунікативна техніка; професійне лідерство у сфері досліджень. Праксеологічний та поведінково-інтерактивний компоненти академічної культури фахівців охоплюють уміння і навички, що ґрунтуються на критичному мисленні, володінні комунікативною технікою і знаходять прояв, зокрема, в академічній грамотності.

Термін «грамотність», як показує аналіз наукових джерел [5], пояснюють як здатність читати і писати; викладати свої думки відповідно до мовних норм; інтерпретувати; застосовувати свої знання, вміння та навички у повсякденних ситуаціях для вирішення поставлених завдань. Натепер започаткована міжнародна програма моніторингових досліджень якості загальної освіти (PISA) на виявлення рівня читацької, математичної та природничо-наукової грамотності.

Невід'ємним складником академічної грамотності вважають функціональну грамотність як «здатність людини максимально швидко адаптуватися в зовнішньому середовищі й активно в ній функціонувати». Функціональна грамотність передбачає, зокрема, оволодіння знаннями про жанрову природу висловлювання, формування і вдосконалення умінь сприймати і будувати висловлювання певної жанрової форми, у т.ч. документ.

Необхідність високо компетентних фахівців, здатних здійснювати науковий аналіз, оцінку, синтез інформації поряд із функціями збору, обробки, збереження та пошуку інформації, стимулює потребу на заняттях з теми «Наративно-цифровий компонент академічної культури» з'ясувати такі питання, як цифрове творче середовище; цифрова наративістика; наративна культура дослідника; технології електронного, мобільного, змішаного і повсюдного навчання; когнітивно-візуальні технології; цифрово-операційна обробка і моделювання академічних текстів різних жанрів; розробка конкурентних освітніх проектів засобами цифрових технологій; персональні медіаресурси (блоги), у т.ч. для позиціонування результатів наукових досліджень у соціальних мережах.

Тему «Інноваційні підходи до управління науковими проектами» пропонуємо розглянути через висвітлення таких питань: концепції та практика академічного менеджризму in HEd; менеджмент розвитку університету; менеджмент академічних, освітніх проектів; фандрейзингова діяльність університету; управління ризиками в наукових проектах.

Методологічними засадами курсу є міждисциплінарний, системний, компаративний, інклюзивний підходи. Міждисциплінарний підхід забезпечуємо через залучення міждисциплінарного дискурсу з проблем теорії вищої освіти у глобальному, регіональному (європейському) та українському контекстах. Компаративний підхід реалізуємо застосуванням методів компаративно-синхронного та компаративно-діахронного, крос-культурного аналізу, в індивідуальних дослідженнях молодих науковців та у здійсненні їх екстракурикулярної діяльності (конференції, кругли столи, літня школа дослідника). Інклюзивний підхід є важливим у застосуванні інтернативних методів навчальної та екстракурикулярної діяльності, залученні майбутніх документознавців до різних форм наукової активності університетської наукової громади (наукових лабораторій, наукових гуртків, проблемних груп). Синергетичний підхід передбачає створення в університеті критичної маси інтелектуальних ресурсів (наукових шкіл, міждисциплінарних наукових заходів національного та міжнародного рівня), що є необхідними для досягнення European excellence у формуванні дослідницьких компетентностей молодих дослідників та European quality їх досліджень.

Навчальна практика передбачає формування здатності в аспірантів до самостійної науково-дослідної, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності, аналітичної роботи, викладацької роботи; поглиблення та закріплення знань з питань організації науково-методичного та нормативного забезпечення і форм здійснення освітнього процесу з документознавства, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін, апробація результатів докторського дослідження, формування корпоративної культури, лідерських якостей, оволодіння сучасними вітчизняними та зарубіжними концепціями та інноваційними дослідницькими практиками.

Для перевірки результатів освітньої діяльності підготовлені комплекти тестових завдань, що включають основні питання навчальних модулів. Об'єктом контролю якості слугують також мікродослідження.

Проведений аналіз нормативних, наукових джерел, практичного досвіду засвідчує, що освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта. 015.05. Документознавство» враховує положення випереджувального підходу щодо професійної компетентності дослідників, котрі на основі набутих системних знань законодавчих і нормативних документів про освіту, фундаментальних знань про людину як суб'єкт освітнього процесу, закономірності цілісного педагогічного процесу розв'язуватимуть комплексні проблеми професійної та дослідницької інноваційної діяльності.

Авторський навчальний курс «Академічна культура дослідника: європейський та національний досвід» враховує український та європейський досвід підготовки докторів філософії, здійснюється на лінгвокультурологічних, лінгвоконструктивістських, когнітивних, мультикультурних, креативно-технологічних засадах, передбачає формування системи знань з питань національних та європейських практик академічної етики як основи сталого розвитку університету; академічного наставництва, культури академічної комунікації, формування мовнокомунікативної компетентності особистості академічного лідера, системи когнітивно-дискурсивних умінь операційної обробки і моделювання академічних текстів різних жанрів, у тому числі засобами цифрових технологій; готовності здійснювати ефективне діалогове спілкування, зокрема, у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища на основі суб'єкт-суб'єктних відносин.

Формування академічної культури більш ефективно відбувається, якщо враховувати положення міждисциплінарного, системного, компаративного, інклюзивного підходів, принципи контекстного навчання, комунікативної взаємодії, внутрішньої свободи особистості, критичного самооцінювання.

У наступних публікаціях розглянемо досвід підготовки дослідників в університетах Європи, що увиразнить процес формування академічної культури докторів філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта. 015.05. Документознавство».

Список використаної літератури

1. Інформація та документація. Базові поняття. Терміни та визначення. ДСТУ 2392–94. Чинний від 01.01.95. – К. : Держстандарт України, 1994. – 53 с. **2. Кушнарєнко Н. Н.** Документоведение : Учебник, 8-е изд. стер., / Н. Н. Кушнарєнко. – К.: Знання, 1997. – 459 с. **3. Про затвердження** Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248945529> **4. Слободяник М.С.** Становлення та розвиток вищої документознавчої освіти в Україні / М. С. Слободяник // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2011. – № 3. – С. 4–5. **5. Фучила О. М.** Функціональна

грамотність дорослих як багатовимірний феномен сучасності / Л. П. Балацька, О. М. Фучила // Вісник Черкаського університету: [Науковий журнал]. Серія педагогічні науки. – Черкаси, 2014. – №3 (296). – С. 134–138. **6. Швецова-Водка Г. М.** Типологія книги : навч. посібник для студ. вузів культури і мистецтв / Г. М. Швецова-Водка. – Рівнен. держ. ін-т культури. – К. : Кн. палата України, 1999. – 68 с. **7. Academic Cultures and Developing Management in Higher Education | Loima Jyrki**", Vink.helsinki.fi, 2017. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.vink.helsinki.fi/files/Theoria_academic.html

Семенов О. М. Формування академічної культури майбутніх документознавців на основі інноваційних підходів

У межах статті окреслено змістове наповнення спецкурсу, спрямованого на формування академічної культури майбутніх документознавців за освітньо-науковим рівнем доктора філософії спеціалізації спеціальності 015 «Професійна освіта». 015.05 Документознавство. Доводиться, що формування академічної культури майбутніх документознавців відбувається більш ефективно, якщо у дослідницькій підготовці враховувати положення міждисциплінарного, системного, компаративного, синергетичного, інклюзивного підходів, принципи контекстного навчання, комунікативної взаємодії, внутрішньої свободи особистості, критичного самооцінювання.

Запропонований навчальний курс «Академічна культура дослідника: європейський та національний досвід» здійснюється на лінгвокультурологічних, лінгвоконструктивістських, когнітивних, мультикультурних, креативно-технологічних засадах, передбачає формування системи знань з питань національних та європейських практик академічної етики; культури академічної комунікації, формування мовнокомунікативної компетентності особистості академічного лідера, системи когнітивно-дискурсивних умінь операційної обробки і моделювання академічних текстів різних жанрів, у тому числі засобами цифрових технологій; готовності здійснювати ефективне діалогове спілкування, зокрема, у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища на основі суб'єкт-суб'єктних відносин.

Ключові слова: майбутній документознавець, академічна культура, формування академічної культури майбутніх документознавців, доктор філософії PhD, спеціальність 015 «Професійна освіта». 015.05 Документознавство, інноваційні підходи.

Семенов Е. Н. Формирование академической культуры будущих документоведов на основе инновационных подходов

В рамках статьи представлено содержание спецкурса, направленного на формирование академической культуры будущих документоведов, образовательно-научный уровень - доктор философии, специализация специальности 015 «Профессиональное образование». 015.05 Документоведение. Доказывается, что формирование академической культуры будущих документоведов происходит более эффективно, если в исследовательской подготовке учитывать положения междисциплинарного, системного, сравнительного, синергетического,

инклюзивного подходов, принципы контекстного обучения, коммуникативного взаимодействия, внутренней свободы личности, критического самооценки. Предложенный учебный курс «Академическая культура исследователя: европейский и национальный опыт» осуществляется на лингвокультурологической, лингвоконструктивистских, когнитивных, мультикультурных, креативно-технологических принципах, предусматривает формирование системы знаний по вопросам национальных и европейских практик академической этики; культуры академической коммуникации, формирование коммуникативной компетентности личности академического лидера, системы когнитивно-дискурсивных умений операционной обработки и моделирования академических текстов разных жанров, в том числе средствами цифровых технологий; готовности осуществлять эффективное диалоговое общение, в частности, в рамках междисциплинарного и / или международной экспертной среды на основе субъект-субъектных отношений.

Ключевые слова: будущий документовед, академическая культура, формирование академической культуры будущих документоведов, доктор философии PhD, специальность 015 «Профессиональное образование». 015.05 Документоведение, инновационные подходы.

Semenog O. Formation of academic culture of future document specialists from the view of innovative approaches

Within the article, the content of the special courses, which are aimed at forming the academic culture of future document specialists on the educational-scientific level of the doctor of philosophy, is outlined. It is proved that consideration of the academic culture of future document specialists was actualized by the introduction of specialization of the specialty 015 "Professional education". 015.05 Document study on the educational level of PhD and the necessity to develop an educational and scientific program.

It is also proved that the culture of mental work, ethical culture, the culture of academic reading and writing, academic communication, academic informatics, academic management, academic honesty, social and moral responsibility for the process and research results are important for future document specialists-analysts, educators of professional training in document science. Formation of the academic culture of future document specialists according to the educational-scientific level of the Doctor of Philosophy more effectively occurs if in the research preparation to take into account the provisions of the interdisciplinary, systemic, comparative, synergetic, inclusive approaches, the principles of contextual education, communicative interaction, internal freedom of the individual, critical self-evaluation.

The proposed training course «Academic Culture of the Researcher: European and National Experience» is carried out on linguocultural, linguistic, constructive, cognitive, multicultural, creative and technological principles. It provides the formation of knowledge system on the ground of national and European academic ethics, the culture of academic communication, the formation of the language-communicative competence of the academic leader's personality, the system of cognitive-discursive skills of operational processing and modeling of academic texts of various genres, including the means of digital technologies. It is achieved by readiness to engage in

effective dialogue communication, in particular, within the framework of an interdisciplinary and / or international expert environment on the basis of subject-subject relations.

Key words: future document specialist, academic culture, formation of academic culture of future document specialists, Doctor of Philosophy (PhD), specialty 015 "Professional education". 015.05 Document study, innovative approaches.

Стаття надійшла до редакції 21.03.2018 р.

Прийнято до друку 25.04.2018 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Караман О. Л.

УДК 811.161.2:801.8:378.147:37.026:614.253.4

Н. В. Солодюк

**ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАВЧАЛЬНИХ ТЕКСТІВ НА
ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ) ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ЗАКЛАДІВ
ОСВІТИ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ**

Професійна діяльність медика тісно пов'язана з мовленнєвою діяльністю. Лікар повинен уміло вести бесіду з пацієнтами, уміти майстерно доводити, переконувати, аргументувати свою думку, адекватно розуміти свого співрозмовника. Від цього також залежить правильність поставленого діагнозу. Це вимагає високого рівня підготовки фахівця як мовної особистості.

Проблема підготовки фахівця як мовної особистості є одним із головних завдань професійної підготовки. На цьому наголошують науковці (Н. Бабич, О. Біляєв, Л. Мацько та ін.), які вказують на те, що „фахівцям мова потрібна не як сукупність правил, а як засіб самоформування та самовираження особистості кожного”.

У вищому закладі освіти професійна підготовка повинна стояти поряд із підготовкою мовної особистості, оскільки зв'язне мовлення пов'язане з певними труднощами, вимагає складних умінь, високого рівня загального й мовленнєвого розвитку. У вищій школі необхідно продовжувати формувати вміння будувати монологічні усні та письмові висловлювання. Це стає можливим на заняттях з курсу „Українська мова (за професійним спрямуванням)”. Заняття з мови у ВЗО медичного профілю мають бути спрямовані на виховання мовної особистості, здатної сприймати, розвивати й збагачувати мовну картину світу в різних ситуаціях спілкування, сформувати особистість, яка здатна створювати та сприймати висловлювання в різних професійних ситуаціях спілкування.

Мета статті полягає у спробі показати теоретичні й практичні аспекти збагачення словникового запасу студентів – майбутніх медиків на основі текстового фахового матеріалу.

У лінгводидактиці робота з розвитку зв'язного мовлення стала предметом багатьох досліджень. Цією проблемою займалися О. Біляєв, Н. Івашкевич, В. Мельничайко, М. Пентиліук, Н. Жинкіна, І. Соловійова